

Õiguskantsler

Teie 21.11.2017 nr

Meie 13.12.2017 nr 6-1/171528/1705722

Raskeveokite ja dividendide maksustamine

Austatud [ ]

Pöördusite õiguskantsleri poole, sest kahtlete, kas 2018. aasta 1. jaanuaril rakenduvat teekasutustasu ning dividende puudutavad maksumuudatused on põhiseaduspärased. Juhtisite tähelepanu sellele, et üle 12-tonniseid veokeid maksustatakse nii teekasutustasu kui ka raskeveokimaksuga. Samuti leidsite, et uuest aastast peavad dividendide saajad maksma tulumaksu, ehkki dividende maksnud äriühing on osanikutulult tulumaksu juba tasunud.

Need seadusemuudatused ei ole Teie kirjeldatud põhjustel põhiseadusega vastuolus.

Teekasutustasu ja raskeveokimaks

Põhiseaduse järgi ei ole keelatud maksustada üht ja sama maksuobjekti mitme maksuga. Maksustamisel esineb sellist olukorda sageli ning ei ole haruldane seegi, et ühe maksu maksubaasis on peidus teine maks, st üht maksu maksustatakse teise maksuga. Näiteks maksustatakse töötasu nii tulumaksu kui ka sotsiaalmaksuga. Seejuures maksustatakse sotsiaalmaksuga brutosissetulek ehk ka see sissetuleku osa, mis makstakse tulumaksuna riigile. Teise näitena võib tuua käibemaksu, mida arvutatakse kauba maksustatavalt väärtuselt, mille hulgas on tootmiskuludena näiteks ka tööliste töötasu ja omakorda nende töötasult makstavad maksud. Kui tegemist on aktsiisikaubaga, siis tuleb maksta nii aktsiisi kui ka käibemaksu, kusjuures käibemaksuga maksustatavas väärtuses sisaldub ka aktsiis.

Niisamuti ei saa pidada põhiseadusvastaseks seda, et üle 12-tonnistelt veoautodelt võetakse nii raskeveokimaksu kui ka teekasutustasu. Need on olemuslikult erinevad rahalised kohustused. Raskeveokimaksu makstakse Eesti liiklusregistrisse kantud veoautodelt ja autorongidelt. Ehkki ka selle maksu kehtestamist põhjendatakse raskeveokite põhjustatud suurest koormusest Eesti teedele, puudub raskeveokimaksul selle maksjale otsene vastutasu. Tegemist on omandimaksuga, mida makstakse olenemata sellest, kui palju veoautoga tegelikult teedel sõidetakse. Seevastu teekasutustasu annab õiguse kasutada avalikult kasutatavat teed ning vastutasu tõttu sarnaneb see kohustus olemuselt riigilõivuga.

[Liiklusseaduse](#) (LS) § 190¹ lõige 2 sätestab, et avalikult kasutataval teel sõitmise õigus hakkab kehtima pärast teekasutustasu tasumist, kui selle maksja ei ole määranud hilisemat algusaega. Teekasutustasuga maksustatakse üle 3,5-tonnised veoautod ning erinevalt raskeveokimaksust võetakse seda ka välismaal registreeritud veoautodelt. Teekasutustasu määrad on sätestatud tee kasutamise ajast lähtudes (tasumäärad on kehtestatud 24 tunni, 7 päeva, 30 päeva, 90 päeva ja 365 päeva kohta), olenevalt veoauto ja selle haagise täismassist, telgede arvust ja veoauto heitgaasiklassist (vt lähemalt LS § 190³ lõiked 3–11).

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Sõidukimaksude ja maanteekasutustasude kehtestamist Euroopa Liidu liikmesriikides reguleerib ka [Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 199/62/EÜ](#). Direktiiv ühtlustab liikmesriikides kehtivate raskeveokimaksude alammäärad (vt direktiivi lisa 1) ja kohustab liikmesriiki kehtestama raskeveokitele aastamaksu. Ühtlasi hoiab direktiiv lahus sõidukimaksud, teemaksud ja teekasutustasud. Liikmesriik ei pea lisaks raskeveokite aastamaksule kehtestama teekasutustasu, aga kui ta seda teeb, tuleb tal järgida direktiivi nõudeid. Muu hulgas on teekasutustasule kehtestatud ülemmäärad (vt direktiivi lisa 2).

Dividendide maksustamine

Tuleva aasta 1. jaanuarist soovib Riigikogu suunata äriühinguid stabiilselt kasumit jaotama. Sel eesmärgil kehtestas parlament äriühingute regulaarselt jaotatavatele dividendidele madalama maksumäära, 14%. Seejuures jagatakse maksustatav summa enne maksumääraga korrutamist arvuga 0,86 ([tulumaksuseaduse](#) ehk TuMS § 4 lg 3, § 50¹). Kui äriühing ei kasuta soodsamat maksumäära (ehk maksab dividendidelt 20% tulumaksu), on dividendid füüsilisele isikule n-õ saaja tuluna endiselt tulumaksust vabastatud.¹ Juhul kui äriühing rakendab dividendide maksustamisel madalamat maksumäära (14%), tuleb füüsilisel isikul dividendidelt maksta tulumaksu 7% (TuMS § 4 lg 4, § 18 lg 1³, § 29 lg 7¹). Maksukohustus rakendub üldjuhul tulumaksu kinnipidamise teel (TuMS § 41 p 7²). Kokkuvõttes on eri maksumäärade rakendamise tulemusel füüsilise isiku ja mitteresidendi dividendid maksustatud endiselt 20% maksumääraga.² Topeltnmaksustamist selle muudatusega seega ei kaasne.

Tuleval aastal muutuvad ka üldise maksuvaba tulu arvutamise põhimõtted. Maksuvaba tulu määr tõuseb 500 euronit kuus ja õigus maksuvaba tulu maha arvata sõltub inimese maksustatavate sissetulekute suurusest. Niisiis võivad ka saadud dividendid mõjutada inimese maksuvaba tulu suurust. Näiteks kui inimene saab peale palga dividende, võib tema maksustatav sissetulek seetõttu ületada piiri, millest alates hakkab vähenema maksuvaba tulu, mida inimesel on õigus oma maksustatavast sissetulekust maha arvata.

Uus maksuvaba tulu arvutamise kord ei tähenda seda, et dividendide saaja tulu täiendavalt maksustatakse, välja arvatud juhul, kui seadus näeb sõnaselgelt ette dividendide maksustamise saaja tuluna (vt nt eespool kirjeldatud olukorda, kus äriühingule kohalduv soodsam maksumäär toob kaasa selle, et dividendide saaja peab neilt 7% tulumaksu maksuma). Kui Eesti äriühing on kasumi jaotamisel maksnud dividendidelt 20% tulumaksu, ei pea dividendide saaja sellelt tulumaksu maksuma. Samas võivad saadud dividendid (ka juhul, kui maksustatavad ainult äriühingu tasandil) vähendada maksuvaba tulu, mida inimesel on õigus oma maksustatavast sissetulekust maha arvata (vt ka õiguskantsleri [seisukohta](#) dividendide ja maksuvaba tulu kohta).

Loodan, et neist selgitustest on abi.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Kristi Lahesoo 693 8409 Kristi.Lahesoo@oiguskantsler.ee

---

¹ Saaja tuluna on endiselt maksustatavad ka välismaa juriidiliselt isikult saadud dividendid, välja arvatud juhul, kui neilt on välisriigis tulumaks juba kinni peetud või maksmise aluseks olevalt kasumiosalt on tulumaks makstud (tulumaksuseaduse § 18 lõiked 1 ja 1¹).

² [Eelnõu seletuskirjas](#) (algataja seletuskiri on eelnõu esimese lugemise juures) on selgitatud, miks füüsilistele isikutele rakenduv maksumäär ei ole 6% (maksubaaside erinevuse tõttu).